

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. I. 20.393/2012/3. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Karakas Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Karakas Attila ügyvéd, címe) által képviselt I.rendű felperes neve I. rendű és II. rendű alperes neve (címe) felpereseknek, a Dr. Sz. I. pártfogó ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Debreceni Törvényszék 10.P.21.356/2011/32. szám alatt hozott ítélete ellen az alperes részéről 33. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét megváltoztatja; a felperesek keresetét teljes egészében elutasítja, mellőzi az alperes perköltség fizetésére vonatkozó rendelkezést, és egyetemlegesen kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg az alperesnek 15 napon belül 6 875 (Hatezer-nyolcszázhetvenöt) forint elsőfokú perköltséget.

Az alperes pártfogó ügyvédjének az első- és másodfokú díját a felperesek viselik.

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az államnak külön felhívásra 27 000 (Huszonhétezer) forint kereseti- és 48 000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az I. rendű felperes és az alperes volt házastársa testvérek.

A felek viszonya rossz, a II. rendű felperest az alperes terhére elkövetett könnyű testi sértés és garázdaság vétsége miatt két év próbára, az alperest rágalmazás vétsége miatt egy év próbára bocsátotta a bíróság.

Az alperes és házastársa 1987. október 13. napján 100 000 forint összegű kamatmentes és 283 000 forint tőkeösszegű 3 %-os kamatozású kölcsönt vett fel az **"X" Bank**tól. 1991. január 1-jétől a kölcsön kamata változott, mert az alperes és házastársa kérte a tőkeösszeg

felének elengedését, mivel a kölcsön piaci kamatozásúvá vált. Azt azonban nem észlelték, hogy a kamatterhek növekedése miatt a kölcsön törlesztőrésze is változott, fizetési kötelezettségüket a korábbiak szerint teljesítették, ezért hátralékuk keletkezett. A Berettyóújfalui Városi Bíróság előtt 5.P.20.236/2000. és a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság előtt 3.Pf.21.192/2001. szám alatt folyamatban volt **"X" Bank** mint felperes és az alperes és volt házastársa közötti perben született ítélet megállapította, hogy a kölcsönszerződések számozása a gépi adatfeldolgozásra való áttérés miatt megváltozott és a felperes szerződésfelmondása következtében könyvszakértő bevonásával az alperest és volt házastársát 240 841 forint tőke és annak járulékai, valamint perköltség megfizetésére kötelezte.

Az alperes az **"X" Bankkal** szemben kártérítési igényt terjesztett elő, melyet a Debreceni Városi Bíróság 47.P.22.177/2002/8. és a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 3.Pf.21.305/2002/3. számú ítéletével elutasított. Az alperes végrehajtási jog törlése iránti keresetet is előterjesztett, mely szintén elutasításra került.

Az alperes és volt házastársával szemben fennálló X-követelést a Magyar Állam megvásárolta, ebből következően az alperesnek és volt házastársának a **"Cs-ii"** Önkormányzat felé kellett teljesítenie. Az önkormányzat jegyzője tíz évre felfüggesztette a fizetési kötelezettséget, azonban 2012. január 5. napján 43/2012. számú határozatával ezt megváltoztatta és a még fennálló 79 667 forintos tartozás részletekben való teljesítését írta elő.

Az alperes 2011. június 25-én **"Cs-i"**n, a **"B"** és a **"K"** utcákon négy darab szórólapot helyezett el, melyeken egy géppel írott anyagkimutatás szerepel fénymásolt példányban, amelyhez az alperes magyarázatot fűzött. Az anyagkimutatás 1988. október 18-án készült I.rendű felperes neve és neje **"Cs-i"**, **"B"** u. ... szám alatti lakosok központi fűtéséhez, azt **A. J.** műszaki ellenőr írta alá a **"Cs-i"** Nagyközségi Közös Tanács Végrehajtó Bizottsága pecsétjével ellátottan, építettőként I.rendű felperes neve került feltüntetésre, a névírás szerint azt **S. B.** írta alá.

A keresetlevél mellékletét képező falragaszokhoz az alperes az alábbi kéziratos magyarázatot fűzte:

1. számú falragasz: „itt a hamisan igazolt központi fűtés. **"M"** ezért bolond, mert **A. J.** felvette hamis iratokkal a pénzt a nem létező központi fűtésre. Orvosi igazolással igazolja, hogy miért vagyok bolond. **A. J.** is bolond lenne ezek után, ha valaki az ő nevére is egy nem létező központi fűtést csináltatott volna. Ilyen hamis iratokkal tettek tönkre bennünket."

2. számú falragaszra a következő kézzel írott feljegyzés került: „itt a hamis irat a központi fűtésről. Utána rágalmazzanak, hogy ha megtudták az igazságot. **"M"**nak nincs központi fűtése a lakásában? Hamis iratokkal felvették a nevünkre a pénzt. **A. J.** Minket tönkretettek? Itt az igazság. Ilyen hamis irattal tettek tönkre bennünket!"

3. számú falragaszra a következő feljegyzéseket tette az alperes: „itt a hamisan igazolt központi fűtés. **"M"** ezért bolond, mert **A. J.** felvette hamis iratokkal a pénzt a nem létező

központi fűtésre. Orvosi igazolással igazolja, hogy miért vagy bolond. **A. J.** is bolond lenne ezek után, ha valaki az ő nevére is egy nem létező központi fűtést csináltatott volna! Ilyen hamis irattal tettek tönkre bennünket!"

4. számú falragasz szövege a következő: „ne rágalmazzanak, mert most már elegendem. Kérgegyék meg **A. J.**tól, hogy miért vettek fel jogtalanul a pénzt a központi fűtésre. Ezt mondja el mindenkinek. Nem vagyok bolond, csak ők szerintük. Igazolják hivatalos orvosi papírral. Ezért akar **A. J.** kilesni és megfolytani, mert itt az igazság? Áljának a bíróság elé és mondja meg, hogy miért csinálta? Ne csak azt mondogasság, hogy **"M"** bolond? Az, hogy tönkretettük őket családos. Ezért szégyellje a polgármesteri hivatal, hogy ezt megeng. Csak az igazságot beszéljék az utcán, már elegendem van belőlük? Senki, semmit nem tud, de szégyeníteni és rágalmazni azt tudják csinálni? Mikor hagynak már végre békén".

Alperes mind a négy falragaszt aláírta.

A kihelyezett falragaszokról **H. P-né** értesítette a felpereseket, akik ezt követően azokat eltávolították.

A fenti tényállásra alapítottn a felperesek kereseti kérelmükben arra hivatkoztak, hogy az alperes ismételt alaptalan rágalomokkal olyan súlyosan sértette őket emberi méltóságukban, becsületükben és jóhírnevükben, hogy ennek bírósági megállapítását, a jogsértés abbahagyását, az attól való eltiltását és elégtételadásra kötelezését kérték az alperesnek, valamint személyenként 100 000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére történő kötelezését. Az elégtételadást az alperestől levél formájában, az alábbi szövegezéssel kérték: „alperes neve kijelentem, hogy megsértettem I.rendű felperes és II. rendű felperes személyiségi jogait, amikor valótlanul azzal rágalmaztam meg őket, hogy hamis iratot készítettek, továbbá valótlanul azzal is megrágalmaztam őket, hogy tönkretettek engem és férjemet. Kijelentem, hogy ezzel szemben az a valóság, hogy az **A. J.** műszaki ellenőr által **"Cs-i"**n, 1988. október 18. napján leigazolt anyagkimutatáshoz a felpereseknek semmilyen közük nincs és továbbá az a valóság, hogy az anyagkimutatás alapján készült építési munkálatokhoz, valamint az **"X"**-kölcsönökhöz a felpereseknek semmilyen köze nincs. A jogsértésért bocsánatot kérek tőlük."

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Vitatta a jogsértés tényét, tagadta, hogy volt házastársa írta volna alá a költségkimutatást, álláspontja szerint **A. J.**nak, aki a költségvetést készítette meg kellene mondani, hogy ki írta oda a férje nevét. Hivatkozott arra, hogy a plakátokat felhevült idegállapotban helyezte ki a faluba.

Az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítási eljárás lefolytatását követően 32. sorszám alatti ítéletével megállapította, hogy az alperes a 2011. július 25-én a **"Cs-i"**, **"B"** és **"K"** utcákon elhelyezett falragaszokkal megsértette a felperesek személyiségi - ezen belül a jóhírnévhez fűződő - jogait. Az alperest a további jogsértéstől eltiltotta. Kötelezte az alperest, hogy 8 nap alatt a felperesekhez intézett tértivevényes levélben adjon elégtételt az alábbi szövegezés mellett: „Én, alperes neve kijelentem és ezúton bocsánatot kérek azért, hogy megsértettem I.rendű felperes neve és III. rendű felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi

jogait, mikor 2011. július 25. napján a **"Cs-i"**, **"B"** és **"K"** utcákon kihelyezett falragaszokon valótlanul azt állítottam, hogy **A. J.**al összejátszva az **"X" Bank**tól nevemben kölcsönt vettek fel és ezzel tönkretettek minket." Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felpereseknek személyenként 25 000 forint kártérítést és 50 000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kimondta, hogy az alperes pártfogó ügyvédjének a díját és a 27 000 forint kereseti illetéket az állam viseli. Határozatának indokolásában megállapította, hogy a Ptk. 76. §-ában nevesített jóhírnév megsértése - figyelemmel a Ptk. 78. §-ának (1) és (2) bekezdéseire is - tényállítással valósulhat meg, míg a becsület és az emberi méltóság megsértése egyfajta vélemény, kritika megfogalmazásával. A perbeli falragaszok tényállítást tartalmaznak, ezért álláspontja az volt, hogy kizárólag a felperesek jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi joga sérült. Önmagában az az állítás, hogy a felperesek **A. J.** műszaki ellenőrrel összejátszva az alperes és férjének nevére és terhére **"X"**-kölcsönt vettek fel saját lakásuk központi fűtésének korszerűsítéséhez, egyértelműen jóhírnevet sértő, mert az állítás valóságtartalmát az alperes nem bizonyította. A jogsértés tényének megállapítása mellett az objektív szankciók közül az eltiltást és az elégtételadást is alkalmazta. Megállapította, hogy a falragaszok legalább egy-két órán keresztül ki voltak helyezve, így alkalmasak voltak arra, hogy a felperesek személyiségi jogait tartalmuk miatt sértsék. Mellőzte az alperes által felajánlott bizonyítást, mert azok (**"X"** Bank Nyrt. alkalmazottainak tanúkénti meghallgatása) nem vezethettek az alperesi tényállítás valóságának bizonyítására.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az első fokú ítélet részbeni megváltoztatásával a felperesek keresetének teljes egészében történő elutasítását, s javára perköltség megállapítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a felpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy a kihelyezett falragaszokon róluk valótlan tényről állított volna, vitatta **V. K-né** és **H. P-né** tanú vallomására történő tényállás-alapítást, hivatkozott arra, hogy a falragaszok körülbelül egy órán keresztül voltak kihelyezve, reggel 8 és 9 óra között, amikor az utcai forgalom kisebb, hiszen már munkaidő van. A falragaszokat a II. rendű felperes szedte le, amellyel volt házastársa munkahelyén megjelent és maga mutogatta azokat. Erre vonatkozóan tanúk meghallgatását indítványozta. Továbbra is fenntartotta azt a nyilatkozatát, hogy a felperesek jóhírneve cselekménye folytán nem sérült, az már azt megelőzően is negatív tartományban volt. Előadta, hogy az építkezés során valóban szerettek volna központi fűtést létesíteni, de ehhez a **G. L.** által készített költségvetés szolgált volna alapul és nem az **A. J.** által ellenőrzött anyagkimutatás, ezért további tanúk meghallgatását indítványozta.

Az ítélet tábla az alperes fellebbezését alaposnak találta.

A Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján - fellebbezés hiányában - nem érintette az elsőfokú bíróságnak a keresetet részben elutasító ítéleti rendelkezését.

A törvényszék - az igen széles körben lefolytatott - bizonyítási eljárás alapján a tényállást helyesen állapította meg, azonban az abból levont jogi következtetéseivel az ítélet tábla nem értett egyet.

A Ptk. 87. §-ának (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogokat - kivételekkel - csak személyesen lehet érvényesíteni. A személyhez fűződő jogoknak a Ptk. 75. §-ában megfogalmazott védelme abszolút szerkezetű jogviszonyt hoz létre, amelynek alapján a jogosult személyhez fűződő jogait mindenki köteles tiszteletben tartani. E kötelezettség megsértése esetén relatív szerkezetű jogviszony is létrejön a jogsértő és a jogosult között; a sértett a Ptk. 84. §-ában foglalt jogkövetkezmények alkalmazását kérheti a jogsértővel szemben. Közérthetően: a felperesek csak olyan követelés tekintetében kezdeményezhetnek sikerrel eljárást, amelyeknek ők az anyagi jog szerinti jogosultjai.

A személyiségvédelmi perekben is alkalmazandó PK 13. számú állásfoglalás I. pontja szerint személyhez fűződő joga megsértésének megállapítását az kérheti, akinek személyére a sérelmezett kijelentés - nevének megjelölésével, vagy egyéb módon - utal, vagy akinek személye a közlés tartalmából felismerhető. A jogsértés valótlan tényállítással, illetve való tények hamis színben feltüntetésével valósul meg, ezért jogvédelmet az kérhet, akiről ilyen jogsértő közlés történt.

A felperesek kereseti kérelmükben a személyiségi jogot sértő kijelentést határozottan nem jelölték meg, a falragasz egészét tartották személyiségi jogot sértőnek. Az elégtételadási kérelemben azonban arra hivatkoztak, hogy az alperes valótlanul állította azt, hogy hamis iratot készítettek, illetve tönkretették a családját is.

A hírnév az adott természetes személyre vonatkozó azon tényállítások, ismeretek összessége, amelyek megalapozzák a személy értékelését, a személyével kapcsolatos értékítéleteket. A személy híre csak akkor lehet az értékelés reális alapja, ha az alapul szolgáló tényállítások az objektív valóságot fejezik ki. A hírnév megsértését a jog szankcionálja, így a Ptk. 78. §-ának (2) bekezdése értelmében a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel. A jóhírnév megsértésének a megállapítására a közlés tartalma ad alapot, ekként csak az olyan - valótlan és az érintett hátrányos társadalmi megítélésére alkalmas - közlés lehet hírnévrontó, amely valamilyen tényt állít és az objektív valótlansága miatt alkalmas az érintett értékelésének negatív módon történő befolyásolására.

Az anyagkimutatást nem az alperes készítette. Ez a név- és lakcímelírással, illetve az aláírás eltérőségével terhelt államigazgatási irat részét képező kimutatás eredetiségét a felperes sem vonta kétségbe, az ítéltábla álláspontja szerint annak kihelyezésével az alperes jogsértést nem valósított meg. Abban kétségtelenül a név és a lakcím nem egyezik, az aláírás és a tényleges névaláíró utóneve is eltérő. A korabeli fénymásolt irathoz fűzött alperesi kommentek nehezen olvashatók, nyelvtanilag és logikai úton is nehezen értelmezhetők, azonban annyi megállapítható, hogy az alperesi állítás szerint **A..J.** vette fel hamis iratokkal a pénzt a nem létező központi fűtésre.

A felperesek személyére vonatkozóan a kihelyezett falragaszok az alperes részéről semmilyen tartalmú tényállítást nem tartalmaznak, ehhez képest az elsőfokú bíróság ítéletének elégtételadásra vonatkozó részében - a kereseti kérelemtől eltérően - azt állapította meg, hogy az alperes valótlanul állította, miszerint a felperesek **A J**-al

összejátszva az **"X" Bank**tól nevére kölcsönt vettek fel és ezzel tönkretették. Ez azonban az alperes megjegyzéseiből még deduktív módszerrel sem állapítható meg.

Az ítélet tábla elfoglalt jogi álláspontjától függetlenül az elsőfokú bíróság helytelenül hivatkozott arra, hogy a felperesek jóhírnevének hiányát az alperesnek kellett volna bizonyítania.

A személyiségi jog alanyai nem a saját (esetlegesen az átlagostól eltérő) személyes adottságaikhoz és igényükhöz igazodva jogosultak a védelemre, hanem a mindenkivel szemben azonosan alkalmazott mérce alapulvételével. Pontatlan volt az a megállapítása is az elsőfokú bíróságnak, hogy a jóhírnév megsértése tényállítással valósulhat meg, míg a becsület és az emberi méltóság megsértése egyfajta vélemény, kritika megfogalmazásával. Ha egy sérelmezett kifejezés becsületsértő, a társadalmi megbecsülést sérti, akkor a Ptk. 76. §-a alapján ezen jogellenes magatartás miatt, továbbá a Ptk. 78. §-ának (1) és (2) bekezdései szerint a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogai megsértésének megállapítását is kérheti a sérelmet szenvedett fél. A valótlan tényállítás pedig nem pusztán a jóhírnév megsértésére alkalmas, hanem akár a becsületet is sértheti.

A fentiek miatt az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperesek keresetét elutasította, egyidejűleg mellőzte az alperes felperesek javára történő perköltség fizetésére kötelezését, és a megváltoztatott ítéleti döntés miatt a felpereseket kötelezte egyetemlegesen a Pp. 217. §-ának (1) bekezdése szerinti teljesítési határidővel az alperes javára elsőfokú perköltség megfizetésére, melynek összegét a D-B és B-**"Cs-i"** távolság figyelembevételével alkalmanként 1 375 forint figyelembevételével (Debreceni Törvényszék 10.P.21.356/2011/16. számú jegyzőkönyv) öt alkalommal történt megjelenés miatt összesen 6 875 forintban állapította meg.

A feleket az 1990. évi XCIII. törvény 62. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyi illetékeljegyzési jog kedvezménye illette meg, ezért a felperesek kötelesek az államnak külön felhívásra az Itv. 39. §-a (3) bekezdésének b) és c) pontja alapulvételével, a 42. §-a (1) bekezdésének a) pontja és a 46. §-ának (1) bekezdésében írtaknak megfelelő mértékű kereseti és fellebbezési eljárási illeték megfizetésére is.

Az alperes pártfogó ügyvédi képviselőjének díjának viseléséről a Pp. 87. §-ának (2) bekezdése alapján rendelkezett.

D e b r e c e n, 2012. november 29.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Bakó Pál s.k. bíró, Dr. Szűcs Lajos s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő